

verantwoording

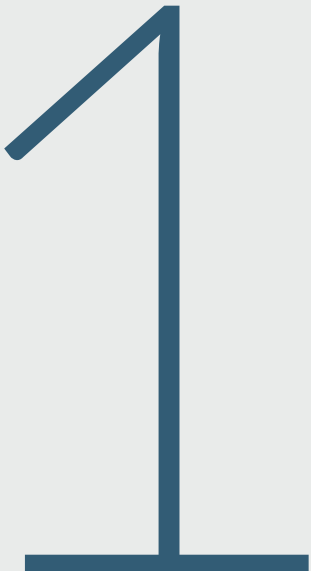
evaluatie jeugd & opgroeien

evaluatie juli '23 – juni '24

inhoud

pilot Jeugd & Opgroeien	2
resultaten	4
conclusie & vervolg	10

pilot Jeugd & opgroeien

aanleiding

De gemeente Stadskanaal ziet, net als andere gemeenten, de financiële tekorten in de jeugdhulp toenemen. Sinds de decentralisatie in 2015 heeft de gemeente een visie ontwikkeld voor jeugdhulp en de samenwerking met huisartsen, het voorliggend veld en tweedelijns professionals versterkt. Ondanks deze inspanningen blijven de kosten stijgen. In 2021-2022 werd de pilot Team Snel Verder (TSV) uitgevoerd om zonder indicatie vroegtijdig te interveniëren en jeugdhulp af te schalen naar het voorliggend veld, met als doel snellere hulp en lagere kosten. Deze aanpak werd in juni 2022 voortgezet als Welstad Jeugd en Opgroeien (J&O).

Dit verslag evalueert het tweede jaar van dit project door middel van storytelling en data-analyse. We nemen de aantallen van juli 2023 tot juli 2024 mee in de telling.

visie Jeugd

We geloven dat onze jeugd in de gemeente Stadskanaal zich het beste kan ontwikkelen wanneer ze omringd wordt door een diverse en stimulerende omgeving waarin de drie belangrijkste leefwerelden, school, thuis en de buurt, nauw met elkaar samenwerken en elkaar versterken.

We zijn ervan overtuigd dat ieder kind het recht heeft op gelijke kansen in zijn of haar ontwikkeling, ongeacht de omstandigheden waarin ze geboren zijn of opgroeien.

Bij Welstad zijn we er voor alle jeugd van de gemeente Stadskanaal om ondersteuning te bieden wanneer dat tijdelijk nodig is, zodat elk kind de kans krijgt om zich volledig ontwikkelen.

doelstellingen

Het doel van de pilot en waarop we evalueren betreft:

- + In het voorliggend veld kortdurende, laagdrempelige ondersteuning bieden aan kinderen/jongeren en hun ouders/opvoeders;
- + Zonder indicatie en bijkomende administratieve handelingen;
- + In een vroeg(er) stadium interveniëren;
- + Jeugdhulp waar mogelijk voorkomen en afschalen naar het voorliggend veld;
- + Ontwikkelen en testen van een andere manier van werken;
- + Met een mix van kennis en hulpaanbod vanuit het voorliggend veld en vanuit de geïndiceerde jeugdhulp.

samenwerking

Om de pilot tot een succes te maken is ervoor gekozen structureel overleg te voeren. Deze overleggen worden opgedeeld in werk- en stuurgroepen waar Welstad en het CJGV vanuit de gemeente Stadskanaal aan deelnemen. De werkgroep richt zich meer op operationele vraagstukken (het werkproces) en de stuurgroep meer op tactisch en strategisch niveau. De basis van deze samenwerking is de opdracht aan Welstad met hierin de gemeente als opdrachtgever en het CJGV als belangrijkste verwijzer.

De afspraak is dat de werkgroep twee keer per maand bijeenkomt. Het doel van deze werkgroep is om elkaar te informeren over de ontwikkelingen binnen de pilot en om afstemming te vinden over bijstellingen, uitvoering en doorontwikkeling. Helaas heeft de werkgroep het afgelopen jaar minder frequent vergaderd dan gepland, deels door personele wisselingen bij de gemeente, Welstad en het CJGV. We hebben ook gemerkt dat het doorsturen

van casuïstiek vanuit het CJGV aanzienlijk is afgenomen.

Vanaf juni 2024 sluiten sociaal werkers van Welstad weer aan bij het screeningsoverleg, wat ook zichtbaar is in de aanmeldingen die we begin de zomer vanuit het CJGV ontvangen. Er is een 'Tenzij-lijst' opgesteld, maar in de praktijk blijkt het lastig om deze goed te implementeren en te interpreteren.

Het werk van Welstad is niet altijd zwart-wit; het gaat ons om de hulpvraag. We bieden geen zorgboerderij aan, maar kunnen ouders van deze kinderen wel ondersteunen en geven hen handvaten waar nodig. Het is cruciaal dat we elkaar goed kennen, vertrouwen opbouwen en begrijpen wat iedereen doet en kan. De vele personele wisselingen hebben dit proces bemoeilijkt.

resultaten

proces en afspraken

Bij de start van het pilot *Jeugd en Opgroeien* in juni 2022 zijn alle verwijzers, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de productcodes die onder de pilot vallen, geïnformeerd vanuit de gemeente Stadskanaal. Het CJGV, de GGD en de huisartsen vormen een belangrijke schakel in de pilot. Zij maken namelijk vanuit hun expertise de beslissing of een casus aansluit bij de pilot en vormen daarmee voor inwoners de toegang tot deze voorliggende voorziening.

- + 45A04 Individuele begeleiding basis
- + 45A49 Groepsbegeleiding basis
- + 45A51 Gezinsbegeleiding basis

individuele ondersteuning

In de periode van 1 juli 2023 tot 30 juni 2024 hebben we 48 gezinnen ondersteund vanuit de pilot. Van de 48 casussen hebben we er 34 kunnen afsluiten.

Naast de pilot *Jeugd en Opgroeien* biedt Welstad ook gezinscoaching, waarbij de casuïstiek sterk overeenkomt met die van het pilot *Jeugd en Opgroeien*. Deze begeleiding sluit aan bij de eerder genoemde productcodes.

We constateren dat de casuïstiek van de pilot vaak overlapt met onze reguliere jeugd- en opgroei casuïstiek. Dit is te danken aan onze grotere aanwezigheid op scholen, bij huisartsen en in de wijken. Hierdoor worden aanmeldingen vaak geregistreerd onder andere projecten, zoals Welzijn op Recept (voorheen ondersteuning sociaal domein) of gezinscoaching. Dit draagt bij aan ons doel: vroegtijdige interventie zonder de noodzaak van een indicatie of extra administratieve handelingen. Zo kunnen we jeugdhulp waar mogelijk voorkomen en afschalen naar het voorliggend veld.

Gezien deze overlap is het mogelijk dat casuïstiek geregistreerd onder gezinscoaching in feite onder de pilot *Jeugd en Opgroeien* valt, en vice versa. Daarom vinden we het belangrijk om ook deze aantallen in deze rapportage te vermelden. In deze periode hebben we 79 gezinnen begeleid met gezinscoaching, waarvan we 52 casussen hebben kunnen afsluiten.

In totaal gaat het dus om 127 casussen. In de resultaatbeschrijving staan hieronder de cijfers van gezinscoaching naast de cijfers van de pilot *Jeugd en Opgroeien* om zo een volledig beeld te schetsen. Bij het grootste deel van de casussen is gekozen voor een individueel traject. We kiezen voor een individueel traject wanneer een inwoner een hulpvraag heeft waarvoor op basis van de intake blijkt dat er meerdere gesprekken nodig zijn en het problematiek op meerdere domeinen betreft. Er wordt hierbij gewerkt met een concreet doel en plan.

Een belangrijk kenmerk van onze ondersteuning is dat we de gezinnen vroegtijdig en kortdurend ondersteunen en een traject afsluiten zodra dit mogelijk is.

Zie de afbeelding hiernaast voor de verdeling van de casussen en voor een overzicht van de afgesloten casussen.

aantal casussen

48x / 34x afgesloten
jeugd & opgroeien

37x individueel traject / 28x afgesloten

3x informatie & advies / 3x afgesloten

8x leun & steun / 3x afgesloten

79x / 57x afgesloten
gezinscoaching

57x individueel traject / 35x afgesloten

6x informatie & advies / 6x afgesloten

16x leun & steun / 11x afgesloten

127x
totaal

94x individueel traject

9x informatie & advies

24x leun & steun

verwezen door

48x jeugd & opgroeien

24x	CJGV
10x	zelf gemeld bij Welstad
4x	school
3x	gemeente
3x	verwijzing intern
2x	GGD
2x	overig

79x gezinscoaching

7x	CJGV
45x	zelf gemeld bij Welstad
4x	school
2x	gemeente
2x	verwijzing intern
6x	GGD
13x	overig

Eindelijk een hulpverlener die echt naar me luistert.

Moeder, nadat ik als sociaal werker bij een MDO goed kon duiden wat er nodig is in het gezin.

De afbeelding links laat zien door welke organisatie de casuïstiek naar Welstad is verwezen.

Hierbij valt op dat in totaal 31 casussen door het CJGV naar Welstad zijn verwezen. Andere belangrijke verwijzers zijn: scholen, de gemeente, GGD en ziekenhuizen. Daarbij hebben 55 gezinnen zich zelf bij Welstad gemeld met een ondersteuningsvraag. Enkele doelstellingen van de pilot *Jeugd en Opgroeien* zijn: zonder indicatie en in een vroeg(er) stadium interveniëren en het voorkomen van jeugdhulp.

Aangezien 55 gezinnen Welstad hebben gevonden voor ondersteuning bij jeugd en opgroeien/gezinscoaching kunnen we stellen dat we deze doelstellingen hebben behaald. Toch zullen we altijd aan onze bekendheid moeten werken om te zorgen dat nieuwe gezinnen ons kunnen blijven vinden.

Het merendeel van de gezinnen die gebruik hebben gemaakt van de ondersteuning hebben nog niet eerder contact gehad met Welstad, bij Jeugd en Opgroeien geldt dit voor 72.5% van de gezinnen, bij gezinscoaching voor 71% van de gezinnen.

verwezen naar

jeugd & opgroeien

4x CJGV
1x zorginstelling

gezinscoaching

2x CJGV
4x zorginstelling
4x GGZ instelling

Vanuit de pilot *Jeugd en Opgroeien* zijn twee casussen terugverwezen naar het CJGV. Daarnaast hebben we twee andere casussen, die door ketenpartners naar ons waren verwezen, doorverwezen naar het CJGV.

In de afbeelding links staan alle verwijzingen weergegeven. Van de 127 casussen hebben we slechts 22 hoeven door te verwijzen. Dit betekent dat de meerderheid van de casussen succesvol in het voorliggend veld is opgelost, zonder dat een indicatie nodig was.

Je geeft me doordat je veel vragen stelt, nieuwe inzichten, daar heb ik veel aan.

Vader, bij evaluatie van de begeleiding.

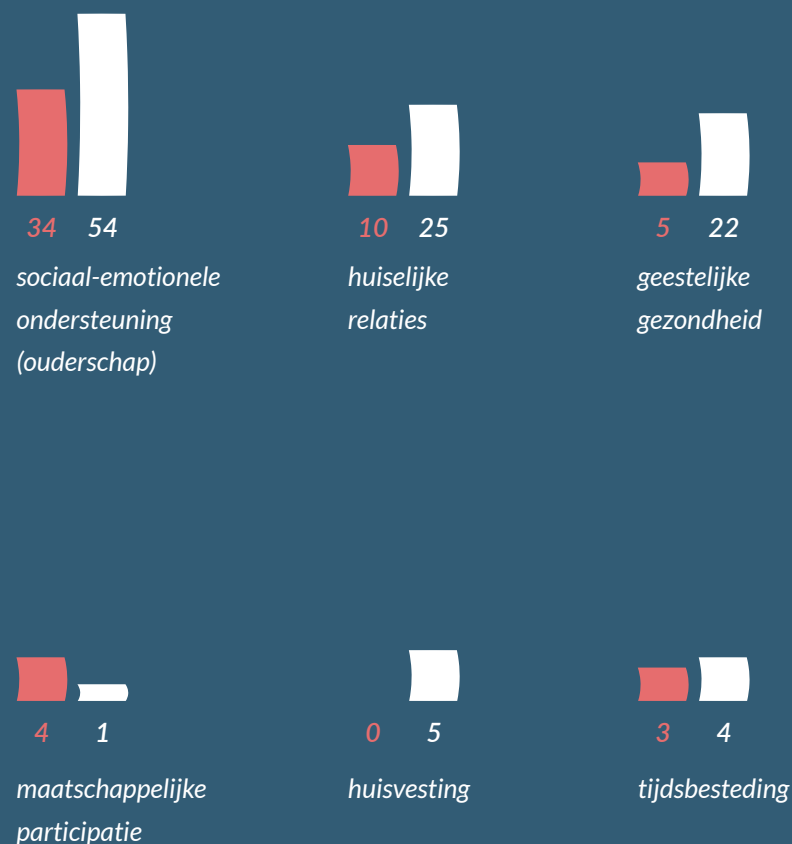
ZRM gegevens

Met behulp van de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) brengen wij de hulpvraag en het niveau van zelfredzaamheid van de inwoner op dertien verschillende leefgebieden in kaart. Het onderstaande figuur toont de belangrijkste domeinen waarop casussen binnen het pilot *Jeugd en Opgroeien* en de gezinscoaching zijn gebaseerd. Waar inwoners bij onze reguliere ondersteuning vaak hulpvragen op het gebied van financiën hebben, valt op dat deze vragen binnen de pilot nauwelijks voorkomen.

De ondersteuningsvragen binnen de pilot richten zich voornamelijk op sociaal-emotionele ondersteuning. Dit domein betreft de mate waarin ouders een omgeving bieden waarin hun kind zich sociaal-emotioneel gezond kan ontwikkelen. Bij het scoren van de zelfredzaamheid wordt gekeken of de ouder grenzen stelt, hier consequent in is, positief gedrag aanmoedigt, en of er sprake is van mishandeling of verwaarlozing. Dankzij de inzet van de ZRM wordt elke casus integraal benaderd, waarbij ook oog is voor talenten en mogelijkheden. Dit sluit aan bij het gedachtegoed van Positieve Gezondheid.

zelfredzaamheid-Matrix

rood = jeugd & opgroeien wit = gezinscoaching

Cijfers en verhalen versterken elkaar. Doormiddel van storytelling laten we het verhaal van de effecten van ons werk zien.

storytelling

praktijkvoorbeeld

1

situatie

Bij de aanmelding gaf het gezin aan veel angst en stress te ervaren in de opvoeding van hun kinderen. De druk vanuit hun omgeving maakte hen onzeker over hun aanpak. Dit leidde tot een melding bij Veilig Thuis door de burens, en betrokkenheid van het CJGV, wat hun onrust alleen maar vergrootte. Het gezin had een lange geschiedenis van hulpverlening en vond het moeilijk om vertrouwen te hebben in nieuwe hulpverleners.

stappen

In de eerste gesprekken was mijn doel om het vertrouwen van het gezin te winnen. Dit kon ik bereiken door afspraken na te komen, actief te luisteren, mee te denken en helder aan te geven hoe ik hen kon

ondersteunen. Nadat er vertrouwen was opgebouwd, hebben we openhartige gesprekken gevoerd over hun opvoeding en waar de onzekerheid vandaan komt. We hebben deze onzekere gevoelens besproken en ik heb hen praktische tips gegeven om weerbaarder te worden voor toekomstige situaties.

Mijn rol was om de ouders in hun kracht te zetten door te wijzen op wat ze allemaal goed doen, hun sterke punten te belichten, zodat ze zelfstandig verder konden. Daarnaast heb ik hen geleerd hoe ze hun netwerk konden inzetten als ze het even moeilijk hadden. Na zeven intensieve gesprekken hadden ze voldoende tools om met meer zelfvertrouwen hun kinderen op te voeden. We hebben in goed overleg besloten om over te gaan naar een leun en steuntraject.

De ouders gaven namelijk aan dat ze zich ervan bewust waren dat ze af en toe ondersteuning nodig hadden en ze vonden het prettig om een contactpersoon te hebben.

resultaat

De melding bij Veilig Thuis werd ingetrokken en het CJGV was niet langer betrokken. De ouders voelden zich gehoord en gezien, waardoor ze met meer zelfvertrouwen de toekomst tegemoet konden treden.

Ze zijn zelfverzekerder geworden en gaven aan af en toe behoefte te hebben aan een gesprek om terugval in onzekerheid te voorkomen. Soms sturen ze een kort appje met een vraag, waarna ze de draad zelfstandig weer oppakken.

storytelling

situatie

Annette* heeft contact opgenomen om haar dochter, Emma* (10 jaar), aan te melden voor een drie daagse weerbaarheidstraining. Er is een vermoeden van faalangst bij Emma, vooral omdat zij erg veel spanning ervaart bij nieuwe situaties. Daarnaast heeft Emma moeite om weerbaar te zijn in sociale interacties. Annette maakt zich zorgen over de start van het nieuwe schooljaar, aangezien alles nieuw zal zijn voor Emma, wat de spanning verder verhoogt. Emma ervaart een hoge mate van spanning rondom nieuwe gebeurtenissen, zoals de eerste schooldag in groep 7, en heeft moeite om 'nee' te zeggen of voor zichzelf op te komen in sociale situaties. Deze onzekerheid lijkt haar sociale weerbaarheid te beperken, wat haar faalangst versterkt. Moeder heeft behoefte aan zowel individuele gesprekken voor Emma als een aansluitende weerbaarheidstraining, georganiseerd door Welstad.

stappen

In de individuele gesprekken met Emma kwam naar voren dat zij zich grote zorgen maakte over de eerste schooldag. Samen met de sociaal werker werd een lijst gemaakt van helpende en niethelpende gedachten. Emma merkte op dat de lijst met helpende gedachten, zoals "Ik zie mijn vrienden weer" en "Ik krijg nieuwe spulletjes voor school", langer was dan de lijst met niet-helpende gedachten. Hoewel de spanning voor de eerste schooldag nog steeds aanwezig was, hielp het Emma om te zien dat er ook positieve aspecten aan de situatie waren. Dit zorgde voor enige verlichting van haar zorgen.

Tijdens deze gesprekken werd Emma ook voorbereid op de weerbaarheidstraining. Zo werd er besproken hoe ze zou kunnen leren om "nee" te zeggen wanneer ze iets niet wil, wat haar een gevoel van controle en zelfvertrouwen kan geven in toekomstige situaties.

resultaat

Hoewel de drie daagse weerbaarheidstraining nog moet starten, hebben zowel Annette als Emma een duidelijk beeld van wat ze kunnen verwachten. De individuele gesprekken hebben geholpen om de periode tot aan de training te overbruggen. Emma voelt zich beter voorbereid op de uitdagingen van het nieuwe schooljaar en staat open voor het leren van nieuwe vaardigheden tijdens de training.

Annette heeft aangegeven opgelucht te zijn dat Emma nu al enige vooruitgang heeft geboekt en kijkt vol vertrouwen uit naar de volgende stappen.*

* de namen in dit praktijkvoorbeeld zijn fictief

collectieve ondersteuning

Zoals ook in het voorbeeld hiernaast wordt duidelijk dat we naast de individuele ondersteuning ook groepsbegeleiding bieden.

Uitgangspunt hierbij is preventief werken vanuit het voorliggend veld.

Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de weerbaarheidstrainingen voor basisschoolkinderen, waarin we niet alleen hele klassen trainen, maar ook specifieke groepen zoals jongens of meiden. Deze trainingen hebben een directe, positieve impact op het zelfvertrouwen en de sociale vaardigheden van de kinderen.

Daarnaast bieden we via Club Extra weerbaarheidstrainingen aan door middel van sport- en beweegactiviteiten. Tijdens deze lessen leren kinderen op een praktische manier om te gaan met belangrijke thema's zoals winnen en verliezen, samenwerken en het respectvol omgaan met anderen.

Deze trainingen helpen hen sterker in hun schoenen te staan, zowel fysiek als mentaal, wat hun veerkracht en sociale weerbaarheid aanzienlijk vergroot. Door middel van deze trainingen kan het inzetten van jeugdhulp voorkomen worden.

In het tabel is een overzicht te zien van de collectieve jeugdondersteuning en het bereik hiervan.

Collectieve activiteiten	aantal bijeenkomsten	aantal deelnemers
Sterke Kinderen Mozaïek - groep 7	7	78
Sterker in je schoenen	4	52
Club Extra	22	30
Sterke Kinderen Sint Antonius, Musselkanaal	4	28
Weerbaarheidstraining Maarsborg	6	28
Sterke Kinderen Willibrord	2	26
Schoolpleinrondes	2	20
Weerbaarheidstraining de Hochte, Alteveer	9	20
Sterke Kinderen Piet Prins - groep 7/8	8	16
Sterke Kinderen Oleander	10	16
Weerbaarheidstraining Mozaïek - groep 8	4	16
Straatwerk Jongerenwerk	3	13
Sterke Kinderen 3- daagse weerbaarheidstraining	4	8
Groep voor neurodiverse jongeren	2	5
Sterke Meiden	10	4
KISS MY A.S.S.	3	3
totaal	100	363

conclusie

In totaal hebben we 127 gezinnen kunnen ondersteunen met de pilot *Jeugd en Opgroeien* (48 gezinnen) en gezinsondersteuning (79 gezinnen). We werken zonder wachtlijst, doorgaans hebben we binnen 2 weken het eerste contact met het gezin. De begeleiding wordt doorgaans binnen een jaar afgerond. De resultaten van deze 127 casussen, waaronder de tevredenheid van de inwoners over de begeleiding en de positieve afronding van de trajecten, geven een sterke basis om de pilot voort te zetten. Veel vraagstukken sluiten aan bij de natuurlijke ontwikkeling van het kind en de uitdagingen waar veel ouders, zoals op het gebied van opvoeding, mee te maken hebben. Dit biedt in de komende periode kansen om meer inwoners te betrekken bij de pilot.

Van de 127 casussen is 25% verwezen door het CJGV. 43% van de gezinnen heeft zich zelf bij ons gemeld en 32% is door overige instanties naar ons doorverwezen. De groep die is doorverwezen door het CJGV is daarmee relatief klein.

Van de 127 casussen hebben we 18% doorverwezen naar een andere instelling, waaronder 6 keer naar het CJGV. Dat betekent dat de meerderheid van de casussen in het voorliggend veld zijn opgelost en geen indicatie voor zorg meer nodig hadden.

We zien dat de casussen, vergeleken met het totaalbeeld van Welstad casussen, binnen het pilot *Jeugd en Opgroeien* en de gezinsondersteuning complexer zijn (meerdere problemen) en zwaarder zijn (meer gesprekken nodig). De doorlooptijd van de casussen binnen de pilot zijn dan ook gemiddeld langer. Dit vraagt dus om relatief veel uren inzet vanuit Welstad. Dit sluit niet bij de oorspronkelijke doelstelling van de pilot.

In de recidive cijfers zien we dat we met de pilot een nieuwe doelgroep bereiken, namelijk 72% is nieuw.

De afgesloten casussen laten een groei in zelfredzaamheid zien op sociaal emotionele ondersteuning, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid en opvang.

& vervolg

Uit de casuïstiek blijkt dat het essentieel is om de hulpvraag van de inwoner goed in kaart te brengen en zijn of haar wensen te volgen. Door te focussen op de eigen kracht, talenten en mogelijkheden van de inwoner, met een benadering vanuit Positieve Gezondheid en een integrale blik, verlopen trajecten vaak positief en leiden ze tot succeservaringen voor de inwoner.

We hebben ruim 360 kinderen bereikt met weerbaarheidstrainingen en andere collectieve activiteiten waarbij preventie het belangrijkste doel is.

Samen met het CJGV en huisartspraktijken gaan we bespreken wat maakt dat verwijzingen achterblijven. Hoe kunnen we beter naar elkaar verwijzen, om samen maatwerk voor de inwoner te realiseren? Waar liggen de belemmeringen hierin? Hoe kunnen we vanuit gedachtengoed van de positieve gezondheid dezelfde taal spreken en inzetten op het normaliseren.

Zoals bij de paragraaf samenwerking is beschreven, hebben de tweewekelijkse overleggen het afgelopen jaar deels stil gelegen. Inmiddels is dit weer opgepakt en is hier nieuwe vorm aan gegeven. Deze overleggen moeten bijdragen aan meer verwijzingen vanuit het CJGV naar Welstad.

Helaas blijkt het aansluiten bij het screeningsoverleg vanuit de privacy regels niet te mogen. We gaan samen met het CJGV onderzoeken naar een passende vorm waar we elkaar meer kunnen vinden.

Vanuit Welstad wordt sinds 2023 sociaal werk in het basisonderwijs geboden en bieden we Welzijn op Recept bij de huisartspraktijken, daarnaast zijn we gestart met het project 'Ieder kind telt mee', waarin armoede bespreekbaar wordt gemaakt op scholen. Vanuit deze drie projecten zien we huisartsen, leerkrachten, ouders en kinderen waardoor we laagdrempelig beschikbaar zijn voor vragen en preventief kortdurende ondersteuning kunnen bieden aan gezinnen.

contact

Welstad

Gandhiplein 5

9501 DB Stadskanaal

0599 635999